

Onderwerp**Wijziging verordeningen Wmo en Jeugdhulp****Informatie**

Datum	22 september 2021	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Huub Pijs	☐ Financieel adviseur:
Zaaknummer	2315638	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouders	Erjen Derks en Dennis Bouwman	☒ Medewerker bestuur en juridische zaken: Jelle de Muinck
Besluitvormend orgaan	Raad	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Team:
		☒ Naam medewerker: samenwerking in NMD verband
		☒ Inspraak/adviesorgaan: Wmo-raad

Aanleiding/voorgeschiedenis

Sinds januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de kwaliteit en voor de continuïteit van de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarmee zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van deze wet en voor handhaving bij overtredingen. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de uitvoering van de Jeugdwet. Dit toezicht is belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Het college van B&W is verantwoordelijk voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor het voorkomen en aanpakken van mogelijke onrechtmatigheden (waaronder fouten en fraude) met zorggeld, zowel vanuit de Wmo als vanuit de Jeugdwet.

In de raadsbrief "Toezicht Wmo2015 en Jeugdwet" en in de bijeenkomst van 26 oktober 2021 bent u geïnformeerd over de samenwerking in Noord- en Midden-Drenthe, het project 'Zorgdragen voor Toezicht' en de rol van uw raad.

Voorstel**Toelichting voorstel****Beoogd effect**

Met het vaststellen van het toezicht- en handhavingsbeleid wordt een bijdrage geleverd aan het optimaliseren van de kwaliteit en rechtmatigheid van de maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Toezicht en handhaving is één van de middelen die wij inzetten om kwetsbare inwoners te beschermen tegen aanbieders die kwalitatief onvoldoende ondersteuning leveren, misbruik maken van cliënten en/of frauderen met gemeenschapsgeld. Ook willen we voorkomen dat de budgetten

voor maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp onnodig worden belast door onjuist (waaronder onrechtmatig) gebruik.

Argumenten

Om adequaat uitvoering te geven aan toezicht en handhaving dienen de verordeningen te worden gewijzigd.

De 5 NMD-gemeenten – Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo – hebben gezamenlijk toezichthouders kwaliteit en rechtmatigheid aangesteld. Ook is gezamenlijk de ‘Visie Zorgdragen voor Toezicht op de WMO en Jeugdwet’ opgesteld waarin de visie op de toezicht en handhaving is verwoord. De visie gaat in op ‘wat’ de NMD-gemeenten willen bereiken met toezicht en handhaving. In de visie is onder meer aandacht gegeven aan de prioritering in keuzes preventie of repressie, waarbij de keuze gemaakt is om in te zetten op preventie. Ook is aandacht besteed aan de ethische grenzen van handhaving, in die zin dat het ook bij handhaving draait om maatwerk. Om uiteindelijk te kunnen handhaven is er een handhavingsbeleid en een verordening nodig waarin is vastgelegd welke maatregelen (sancties) wanneer worden genomen, dus ‘hoe’ de NMD-gemeenten gaan handhaven.

Het toezicht- en handhavingsbeleid dat op 12 oktober 2021 door ons is vastgesteld is één van de middelen die wij inzetten om te voorkomen dat budgetten voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning onnodig worden belast door onjuist (waaronder onrechtmatig) gebruik. Zowel naar ‘buiten’ (cliënten, aanbieders etc.) als naar ‘binnen’ (toezichthouders, consultants etc.) geeft het aan hoe in NMD toezicht en handhaving is vormgegeven en welke (beleids)keuzes hierin zijn gemaakt.

Onze grootste prioriteit ligt bij het beschermen van onze (meest) kwetsbare inwoners. In de toezicht en handhaving werken wij volgens de cirkel van naleving: door goede communicatie en dienstverlening voorkomen wij zoveel mogelijk fouten en fraude. Wij controleren periodiek en wanneer er sprake is van onrechtmatig gebruik sanctioneren wij op maat. Sanctioneren op maat leidt niet tot willekeur: gelijke gevallen worden gelijk behandeld en ongelijke gevallen ongelijk. Het toezicht en handhaving zijn gericht op (kwaliteits)verbetering bij de zorgaanbieders.

Voor goede toezicht- en handhaving is het van belang dat er voor het college duidelijke bevoegdheden zijn vastgelegd in de verordeningen. In de huidige verordeningen is in heel korte bewoordingen bepaald dat de raad een handhavingsplan opstelt en prioriteiten bepaalt. Deze bepaling is niet conform de wettelijke systematiek, waarin het college de handhavingstaak heeft gekregen. Met de voorgestelde wijziging wordt dit hersteld.

Bij de voorbereiding van het toezicht en handhavingsbeleid in NMD-verband bleek dat de verordeningen van de samenwerkende gemeenten gewijzigd moesten worden om voldoende bevoegdheden en handvatten te hebben voor toezicht en handhaving. In NMD-verband is daarom een wijziging van de verordeningen voorbereid, waarbij de bestaande summiere regeling wordt vervangen door een meer uitgebreide regeling in meerdere artikelen.

Uw raad wordt nu voorgesteld om de verordeningen op de volgende punten te wijzigen:

- Toevoeging van de begrippen fout, fraude, niet integer handelen, pgb-aanbieder en pgb-beheerder. Hiermee wordt meer duidelijkheid verschaft wat wordt verstaan onder deze begrippen.

- Uitbreiding van het artikel 32 herziening en intrekking:
 - Een kleine toevoeging op lid 1 en 2 welke zijn overgenomen uit de Wmo 2015, hierdoor wordt het artikel logischer en beter leesbaar.
 - Lid 3 stelt het college in de gelegenheid om een beschikking tot verlening van pgb in te trekken wanneer de pgb niet is gebruikt waarvoor deze is toegekend. Ten opzichte van de huidige verordening is de termijn van zes maanden eruit gehaald zodat het college niet zes maanden hoeft te wachten op intrekking van de beschikking wanneer al eerder duidelijk wordt dat de pgb niet wordt gebruikt waarvoor deze was bestemd.
 - Lid 4 geeft het college de discretionaire bevoegdheid om te besluiten geheel of gedeeltelijk van de herziening of intrekking af te zien indien de omstandigheden hiertoe aanleiding geven. Dit lid is opgenomen voor de duidelijkheid. De toepassing van dit lid dient goed gemotiveerd te worden.
- Terugvordering is opgenomen in een nieuw artikel. In dit artikel is uitgebreider opgenomen wanneer een maatwerkvoorziening of pgb kan worden teruggevorderd. Dit biedt de medewerkers in de praktijk meer handvaten om in geval van fouten of fraude ten onrechte toegekende voorzieningen terug te vorderen.
- De regeling voor toezicht en handhaving is uitgebreid:
 - In de verordening is – conform de huidige praktijk – opgenomen dat een toezichthouder rechtmatigheid ook kan worden aangesteld als buitengewoon opsporingsambtenaar. Hiermee verkrijgt deze toezichthouder strafrechtelijke bevoegdheden om onrechtmatig gebruik op te sporen.
 - In de verordening wordt de basis gelegd om nadere regels op te stellen met betrekking tot het openbaar maken van de rapporten van bevindingen door een toezichthoudend ambtenaar.
 - Het artikel over controle is uitgebreid. Om oneigenlijk gebruik van pgb's tegen te gaan is opgenomen dat het college het gebruik van pgb en de behaalde resultaten monitort in relatie tot de gestelde doelen.
 - Naast uitbreiding van het artikel met betrekking tot de controle is er een apart artikel opgenomen in de verordening met een inspanningsverplichting voor uw college om oneigenlijk gebruik van voorzieningen te voorkomen en fraude te bestrijden. In dit artikelen zijn een aantal maatregelen opgenomen welke in ieder geval dienen te worden ondernomen. Het opnemen van dit artikel heeft met name tot doel transparant te zijn en draagt bij aan de preventie.
 - Tenslotte is in de verordening een basis opgenomen voor het Meldpunt kwaliteit en rechtmatigheid.

Veegsessie Wmo: kleine verbeteringen aan de Wmo-verordening

Daarnaast is bij het opstellen van het Wmo-beleid in het begin van dit jaar de Verordening Wmo ambtelijk besproken. Hieruit kwamen een aantal suggesties tot verbetering van de verordening. Voor zover deze verbeteringen geen beleidsinhoudelijke wijzigingen inhouden wordt de raad voorgesteld om, de gelegenheid aan te grijpen deze kleine verbeteringen mee te nemen in de nu voorliggende wijziging.

Alternatieven

Geen.

Randvoorwaarden/Kantekeningen

De wijzigingsverordeningen worden voorgelegd aan de vijf gemeenteraden binnen NMD.

Bijgevoegde artikelen over toezicht en handhaving worden aan alle vijf de gemeenteraden binnen NMD aangeboden ter vaststelling. Op deze wijze werken de toezichthouders met hetzelfde beleid en regels. De verordeningen worden niet gelijktijdig aan de verschillende gemeenteraden aangeboden, maar de verordeningen treden allen in werking op 1 januari 2022. Dit stelt elke gemeente in de gelegenheid om de eigen procedures te volgen en eventuele andere aanpassingen aan de eigen verordeningen in één keer mee te nemen.

Risico's

N.v.t.

Financiële gevolgen

De gekozen werkwijze in het toezicht- en handhavingsbeleid leidt niet tot meerkosten. De implementatie van de verordeningen en het beleid kan binnen de bestaande kaders plaatsvinden.

Personele gevolgen

N.v.t.

Duurzaamheid

N.v.t.

Publicatieniveau

Openbaar

Overig

N.v.t.

Vervolgprocedure/communicatie

Bij de totstandkoming van het beleid en de voorgestelde wijziging van de Verordening zijn verschillende ambtenaren uit de vijf gemeenten betrokken geweest. Zij zijn allen in de gelegenheid gesteld om mee te denken, input te leveren en mee te lezen.

Na vaststelling van de wijzigingsverordeningen zullen deze worden gepubliceerd op www.overheid.nl. Communicatie over vaststelling van de verordening en het beleid zal gebeuren via o.a. Berichten in de Krant van Midden- Drenthe, gemeentelijke websites en de website NMD.

Inclusie

Met het toezicht- en handhavingsbeleid en vaststellen van de wijzigingsverordeningen wordt een bijdrage geleverd aan het optimaliseren van de kwaliteit en rechtmatigheid van de maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Kwalitatief goede maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp draagt bij aan een inclusieve stad doordat mensen ongeacht een fysieke/verstandelijke beperking of psychische aandoening kwalitatief goede zorg en ondersteuning krijgen om mee te kunnen doen, mee te tellen en gezien te worden.

Vervolg

De verordeningen treden in werking op 1 januari 2022

Bijlagen

- Voorstel tot wijziging “Verordening Wmo Midden-Drenthe 2020” en “Verordening Jeugdhulp Midden-Drenthe 2020”
- Wijzigingsverordeningen voor de “Verordening Wmo Midden-Drenthe 2020” en “Verordening Jeugdhulp Midden-Drenthe 2020”
- Toezicht- en handhavingsbeleid 2021 – 2025 Noord- en Midden-Drenthe Wmo 2015 en Jeugdwet